

Asociace logopedů ve školství, z.s.
439 31 Měcholupy, Česká republika

Prohlubující studium pro absolventy specializačního studia pro logopedy ve školství

Obsah - podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace:

Obsah studia plynule navazuje na již akreditovaný 250-ti hodinový vzdělávací program „Specializační studium logopedů ve školství“. Jedná se o prohlubující studium, které frekventanty seznamuje s nejnovějšími poznatky, trendy, metodami a odbornými postupy v diagnostice logopedických poruch a také poskytované logopedické péče v oblasti neurovývojových poruch řeči.

Neurovývojové poruchy – doc. MUDr. Hana Ošlejšková

Cílem kurzu je seznámit logopedy s medicínskými aspekty a aktuálními poznatky z oblasti vývojových obtíží. Pozornost bude věnována novým poznatkům z oblasti etiologie a symptomatologie obtíží, v návaznosti budou prezentovány aktuální diagnostické a diferencíálnědiagnostické postupy a také metody a postupy léčby – i vzhledem k potřebám podpory dětí a žáků ve vzdělávacím procesu a logopedické intervenci.

Časová dotace výuky: 16 hodin

Specifika klinicko-logopedické diagnostiky a terapie u dětí s neurovývojovými poruchami v raném věku – Mgr. Bronislava Bubeníčková

Během kurzu se posluchači seznámí s úskalími diagnostického a terapeutického procesu u dětí, které mají těžkosti v osvojování mateřského jazyka od raného věku. Součástí kurzu bude rovněž prezentace příkladů terapeutických postupů vedených především formou hry podle předem stanovených cílů intervence a prostřednictvím pečlivě naplánovaných aktivit vybraných cíleně pro každé dítě.

Časová dotace: 8 hod.

Komplexní stimulace dětí – PhDr. Zuzana Jandová, Ph.D.

Kurz je zaměřen na problematiku podpory dětí v raném věku – ve věkové kategorii do tří let. Cílem kurzu je seznámit posluchače s postupy efektivnější podpory neuromotorického vývoje dětí a poskytováním správných podnětů pro rozvoj nejen v oblasti řeči, ale i hrubé a jemné motoriky, sluchového a zrakového vnímání, kognitivní a sociální oblasti. Postupy stimulace budou představeny z teoretického i praktického hlediska.

Časová dotace: 9 hod.

Neurovývojová stimulace ve školním věku – Mgr. Marja Volemanová, Ph.D.

Vzdělávací blok je zaměřen spíše teoreticky a jeho cílem je nabídnout logopedům nový náhled na poruchy učení a chování u dětí předškolního a mladšího školního věku. Cílem je vysvětlit souvislosti mezi přetrvávajícími primárními reflexy, sensoricko-senzitivní integrací

a poruchami učení a chování. Dále je cílem dát logopedům návod, jak rozpoznat problémy učení v důsledku přítomnosti primárních reflexů a rozlišit je od specifických poruch učení (SPÚ). V rámci vzdělávacího bloku se logopedi naučí provádět jednoduché testy na rozpoznání přetrvávajících primárních reflexů.

Časová dotace: 6 hod.

Moderní přístupy v diagnostice psané řeči – doc. PaedDr. Erik Žovinec, Ph.D.

Cílem kurzu je seznámit logopedy působící ve školství s novými metodami diagnostiky čtení a psaní. Inovativní přístupy se týkají diagnostiky dekodování textu (plynulost, chybovost, čtenářské návyky) a porozumění textu (schéma příběhu, porozumění základním pojmům, deixy, makroporozumění textu). Absolvent získá možnost naučit se pracovat s novými testy a osvojí si inovativní postupy interpretace diagnostických zjištění.

Časová dotace: 10 hod.

Strategie učení – rozvoj kognitivních a metakognitivních postupů při učení se u žáků s narušenou komunikační schopností – doc. PaedDr. Erik Žovinec, Ph.D.

Žáci s narušenou komunikační schopností mají na konci prvního stupně vzdělávání obtíže s pochopením a zapamatování si učebních textů. Strategie učení pomáhají osvojit si postupy, díky kterým dítě získá vhled do jádra textu, monitoruje si silná a slabá místa naučných textů a určuje si strategie, které mu pomáhají zapamatovat si klíčové a doplňující informace z textu. Cílem kurzu je osvojit si teoretická východiska problematiky a práci s jednotlivými strategiemi učení, jako je KWL, SQ3r, Interactive Notes Taking, Metakognitivní předpovědi, Abeceda, Pojmová mapa a další.

Časová dotace: 10 hod.

Osvojování jazyka – využití poznatků v praxi – Mgr. Linda Doleží, Ph.D.

Během semináře se seznámíme s poznatky z oblasti osvojování jazyka jak u monolingvních, tak u vícejazyčných mluvčích. Pozornost budeme věnovat základním jazykovým oblastem, jako jsou zvuková, významová a gramatická stránka jazyka. Nastíníme si charakteristické rysy jednotlivých vývojových fází a zaměříme se na vybrané jevy, jako jsou např. přílišná regularizace, vynechávání apod. Pozornost budeme věnovat také možnostem a limitům výzkumu jazyka u dětí z hlediska psycholingvistického. Vzhledem k narůstajícímu počtu dětí s odlišným mateřským jazykem bude pozornost věnována i této cílové skupině. Upozorníme na „obtížnost“ jazykové diagnostiky a poznání stavu jednotlivých jazyků u vícejazyčných jedinců a ukážeme si, co je pro jazykovou podporu této cílové skupiny důležité. Na závěr si představíme proces opačný procesu osvojování, tedy proces zapomínání, a faktory, jež ho ovlivňují. Mluvit budeme jak o zapomínání mateřských jazyků, tak o zapomínání jazyků dalších – druhých či cizích – v případě vícejazyčných mluvčích.

Časová dotace: 8 hod.

Nové postupy v diagnostice koktavosti v naší a zahraniční logopedické praxi – PhDr. Jan Dezort, Ph.D.

Účastníci se seznámí s diagnostickou rozvahou mezi incipientní koktavostí a vývojovou neplynulostí, vymezení základních termínů, stanovení rizikových faktorů a vypracování orientačního profilu dítěte s koktavostí. Dále budou účastníci seznámeni s diagnostickými materiály běžně u nás užívanými. Budou seznámeni s výhodami a omezeními pro běžně používané testy. Budou předvedeny testy běžně užívané v zahraničí jako je SSI4 a PPRS –

užívaný pro rodiče dětí s kóktavostí. Na podkladě ICF modelu kóktavosti si ukážeme testovou baterii OASES a BAB v provedení pro děti, dospívající a dospělé. Jedná se o komplexní testové baterie, které jsou v zahraničí hojně využívány a jejich specifika spočívají ve zjišťování postoje, jaký má balbutik ke své řeči, jelikož ten je považován za daleko více konzistentnější a celkové poruše nám toho řekne daleko více než jen samotná řečová fluence. Přesná a komplexní diagnostika je brána za základ odpovídající, efektivní a individuálně zaměřené terapie.

Časová dotace: 8 hod.

ABA intervence v logopedické praxi doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D., PhDr. Helena Vaďurová, Ph.D., Mgr. Petra Hrančíková

Aplikovaná behaviorální analýza (ABA) vychází z behaviorismu a soustředí se na oblast učení a chování. Zabývá se zejména funkčními vztahy mezi prostředím a lidským chováním. Na základě podrobné analýzy se snaží zjistit, proč určité chování vzniká a jak je možné jej modifikovat. Přístup VB-ABA (Verbal Behavior) je významnou součástí ABA. Verbální chování se řídí stejnými behaviorálními principy jako jiné formy chování. VB-ABA se soustředí na podporu rozvoje komunikačních dovedností, zejména u dětí s neurovývojovým postižením. Metody a techniky ABA představené v tomto kurzu lze uplatnit v jakémkoli přirozeném prostředí dítěte, včetně školního prostředí.

Absolvent získá kompetence v oblasti posilování pozitivních vzorců chování jako prvku prevence výskytu nežádoucích projevů chování u dětí a dospívajících. Účastník se seznámí s metodami ABA (např. pozitivním posilováním, funkčním hodnocením chování, tvarováním, řetěžením, atp.) a metodami VB-ABA, které slouží ke komunikaci a sociální interakci. Používané metody práce může ve své praxi využít logoped ve školním prostředí.

Časová dotace: 14 hod.

Cesta k novým slovům – PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Cílovou věkovou kategorií kurzu je žák školního věku s vývojovou dysfázií. V první části kurzu budou shrnuty diagnostické postupy zaměřené na obsahovou složku projevu, které jsou užívány v naší praxi; reflektovány budou také vybrané materiály a postupy aplikované v zahraničí. Druhá část kurzu bude věnována možnostem rozvoje obsahové složky projevu se zřetelem ke kategorii slovní zásoby. Frekventanti kurzu se seznámí s různými strategiemi rozšiřování slovní zásoby – s možnostmi využití různých forem vizuální i verbální opory, s postupy strukturování a kategorizace slovní zásoby, které lze využít u žáků s obtížemi v této oblasti v rámci logopedické intervence i vzdělávacího procesu; zařazena budou také praktická cvičení a pracovní listy určené k procvičování nové slovní zásoby, které mohou usnadnit její využití ve vlastním projevu žáků.

Časová dotace: 5 hod.

Sluchové postižení a jeho aspekty – doc. Mgr. Jiří Langer, Ph.D.

Vzdělávací aktivita má spíše teoretický charakter a jejím cílem je prezentovat účastníkům komplexní informace o fenoménu sluchového postižení a jeho sociálních, komunikačních i vzdělávacích aspektech, které jsou klíčové pro speciální pedagogy - logopedy a jejich odborné působení. Sluchové poruchy a vady, které mohou vyústit ve sluchové postižení, zcela zásadním způsobem ovlivňují úroveň i rozvoj komunikačních kompetencí jedince a vyžadují tak zcela specifický vzdělávací i přístup k logopedické intervenci. V jednotlivých blocích budou přednášeny nejnovější poznatky ze související terminologie, zvláštní pozornost bude věnována fenoménu komunity Neslyšících i moderním technickým a kompenzačním pomůckám,

využívaným v běžném životě i edukaci osob se sluchovým postižením. Samostatný prostor je věnován aspektům komunikace osob se sluchovým postižením, jednotlivým komunikačním systémům, zejm. pak znakovému jazyku i jeho významu pro rozvoj osobnosti neslyšících, dále pak znakované češtině, prstové abecedě, odezírání a českému jazyku v komunikaci osob se sluchovým postižením. Okrajově bude prezentována i problematika duálního postižení sluchu a zraku - hluchoslepoty.

Časová dotace: 6 hod.

3. Forma:

Cyklus přednášek a seminářů zaměřených na praktické ukázky odborné intervence

4. Vzdělávací cíl:

Poradenský pracovník – logoped ve školství – pracuje s velmi širokým spektrem dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž forma i závažnost je vysoce variabilní. V této souvislosti se mění i narůstají potřeby dalších cílových skupin poradenské činnosti – zákonných zástupců a pedagogů. Proces poradenské činnosti tak prochází velmi dynamickým vývojem a poradenský pracovník se musí pohotově přizpůsobit novým výzvám i požadavkům. Z této skutečnosti vychází koncepce i obsah vzdělávacího programu, jehož cílem je posílit odborné kompetence frekventantů v aktuálních tématech, kterými jsou neurovývojové poruchy, jejich diagnostika a postupy komplexní stimulace u dětí v raném až školním věku. V kontextu neurovývojových poruch byl zařazen také blok zaměřený na aplikovanou behaviorální analýzu (ABA), z tohoto konceptu byly vybrány metody vhodné pro zařazení v logopedické praxi ve školním prostředí.

Součástí vzdělávacího programu je rovněž problematika podpory žáků ve školním věku v základních školních dovednostech, zařazeny jsou moderní postupy v diagnostice psané řeči a v rozvoji kognitivních a metakognitivních strategií při učení se u žáků s narušenou komunikační schopností. V souvislosti s potřebami žáků z cizojazyčného prostředí, s nimiž se poradenští pracovníci setkávají stále častěji, byla zařazena i problematika jazykové akvizice. Vzhledem k aktuálním potřebám poradenských pracovníků i školského terénu byla posílena oblast balbutologie – frekventanti kurzu se seznámí teoreticky i prakticky s novými trendy v diagnostice koktavosti, která se řadí mezi nejzávažnější formy narušené komunikační schopnosti, a s novými diagnostickými postupy se mění také pohled na žáka s balbuties a jeho potřeby v komunikaci i vzdělávacím procesu. Pozornost bude věnována také žákům s vývojovou dysfázií, reflektovány budou postupy diagnostiky i rozvoje obsahové složky projevu aplikované v naší i zahraniční praxi – vzhledem k tomu, že se jedná o důležitou složku komunikační schopnosti nejen z hlediska nejběžnější komunikace, ale i procesu vzdělávání. Kompetence frekventantů kurzu budou rozšířeny také v oblasti sluchového postižení – diskutovány budou aktuální poznatky a postupy logopedické intervence a komunikace, prezentovány budou rovněž nové trendy v oblasti protetiky a kompenzace sluchového postižení.

Koncepce vzdělávacího bloku reflektuje aktuální potřeby poradenských pracovníků z hlediska věkových kategorií, spektra speciálních vzdělávacích potřeb i postupů podpory a rozvoje komunikační schopnosti klientů i zázemí nezbytného pro optimální průběh vzdělávacího procesu.

5. Hodinová dotace:

100 hodin.

6. Maximální počet účastníků a upřesnění cílové skupiny:

V průměru 30, maximálně 40 účastníků v jednom vzdělávání

7. Plánové místo konání:

Základní škola a mateřská škola logopedická Veslařská 234, 637 00 Brno

8. Jmenný přehled lektorů s podrobnými informacemi o jejich kvalifikaci a přehled průběhu praxe:

PhDr. Zuzana Jandová, Ph.D.

Mgr. Marja Volemanová, Ph.D.

Doc. PaedDr. Erik Žovinec, Ph.D.

Doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D.

PhDr. Jan Dezort, Ph.D.

Mgr. Bronislava Bubeníčková

Mgr. Linda Doleží, Ph.D.

Doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D., M.Sc.

PhDr. Helena Vaďurová, Ph.D., M.Sc.

Mgr. Petra Hrančíková

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Doc. Mgr. Jiří Langer, Ph.D.

9. Odborný garant:

doc. PaedDr. Jiřina Klenková, PhD., vysokoškolský učitel, logoped

11. Způsob vyhodnocení akce:

Vzdělávací program bude ukončen ústní závěrečnou zkouškou před tříčlennou komisí.

Úspěšným absolventům bude vydáno osvědčení o absolvování vzdělávacího programu, který navazuje na Specializační studium logopedů ve školství.

12. Cena vzdělávacího programu:

Účastnický poplatek za jednoho frekventanta činí 17 000,-Kč.

13. Způsob přihlášení:

Přihlašování frekventantů probíhá formou vyplnění online formuláře na odkazu níže:

<https://forms.office.com/r/mtrFjuSvYgQ>

Popř. formou QR kódu:

